

Però l'endemà de Sant Jordi, les llibreries seguiran tancant

«Exigir una política municipal que reconegui que les llibreries de barri són un valor irrenunciable per a la ciutat, també»

Avui que vivim en les hores posteriors a la diada de Sant Jordi i Sant Jordina, les llibreteres de Terrassa tenim una certa ressaca emocional. No només perquè ahir va ser un dia intens i preciós, sinó també perquè avui comença tot. O sigui, la supervivència de les llibreries durant la resta de l'any.

És conegut que les vendes de Sant Jordi suposen aproximadament un 40% de la facturació de tot l'any, una quantitat similar a la de les vendes de la campanya de Nadal. Per tant, necessitem fomentar l'hàbit de la lectura més enllà dels dos moments de l'any en el que regalar un llibre esdevé (quasi) una obligació social. I intentar sobreviure malgrat la competència dels voltors de les grans cadenes (com l'FNAC i Casa del Libro). Perquè sinó, l'endemà de Sant Jordi, les llibreries de barri seguiran tancant.

Com a llibretera que sóc (antigament d'uns grans magatzems, ara d'una llibreria independent i associativa) he de dir que la situació a Terrassa és crítica. I l'ofici de llibretera, un cop despulat de tota idealització romàntica, és dur. Parlem-ne.

Ja fa anys que les petites llibreries no poden o no volen seguir el ritme de grans rotacions de títols. Moltes no poden assumir la compra, ni tan sols en dipòsit, de grans volums d'un sol llibre. O es neguen a fer-ho, amb l'objectiu de fomentar un catàleg més divers que prioritzi l'obra militant d'editorials independents. Editorials que -ai, somiadores- encara dignifiquen l'ofici d'editor. Són les mateixes llibreries independents que tampoc poden assumir cap reducció del marge de benefici dels llibres (que és del 30% per exemplar venut), ja que la seva supervivència depèn de la venda del llibre. Llibreries independents que dediquen bona part de la seva jornada laboral i la seva energia a tancar acords i negociar condicions amb distribuïdores de llibres que, en molts casos, prefereixen treballar amb grans superfícies com FNAC o Casa del libro. Perquè? Doncs perquè els hi surt més rentable.

I enmig d'aquest context tan poc amable, s'ha d'afegir la irrupció, en els darrers anys d'una gran bèstia: Amazon. I ha arribat per donar el cop de gràcia.

Amazon, amb el seu absolut menyspreu pels drets laborals de les treballadores. Amazon, que controla part de l'estructura física d'internet i posseeix un dels emmagatzematges del núvol més extensos del món -l'altre està en mans de Microsoft-. Amazon, que per tant té un poder sobre les nostres vides i la nostra economia incommensurable. Amazon, que ha imposat unes regles del joc impossibles de seguir fins i tot per aquesta aliança de grans grups editorials (com Planeta) i grans magatzems de llibres (que en això de monopolis i pràctiques laborals dubtoses ja tenen una bona experiència).

Amazon pot ser letal, hi és clar que sí, però només si llibreteres i lectores deixem passar l'oportunitat de descentrar la mirada i de prendre partit. La lectura té una particularitat: En la majoria de casos és una pràctica solitària i individual però les seves conseqüències tenen un gran poder transformador a nivell col·lectiu. Apel·lant a les paraules de l'assagista Ingrid Guardiola: «Com a col·lectiu desorganitzat en la nostra individualitat privada, també hauríem de conèixer els nostres drets i deures».

Un dels nostres drets fonamentals és l'accés universal i lliure a la cultura. El nostre deure com a editores, escriptores, lectores i llibreteres és lluitar per crear una xarxa de suport que

protegeixi aquest dret. No es tracta d'assenyalar amb el dit i adreçar un discurs censorador i moralista sobre els consumidors. Ens neguem a responsabilitzar a aquelles que, obligades per la nostra precarietat, tenim un ventall d'opcions de consum cultural més reduït. El nostre deure no és tampoc el d'atrinxerar-nos en una batalla estèril contra un gegant i endinsar-nos en un terreny competitiu on tenim poques opcions de guanyar i cap ni una de generar un teixit cultural que aportí riquesa a la ciutat a llarg a llarg termini.

Per on passa, doncs, el futur de les llibreries en l'era Amazon? Com aconseguir que espais com La Temerària o la llibreria Synusia a Terrassa no només sobrevisquin sinó que puguin desenvolupar-se més enllà d'una precarietat que sembla endèmica a tot projecte de l'economia social i solidària? Com aconseguir que segueixin existint aquests espais tot garantint unes condicions materials dignes a les seves treballadores?

Les experiències de llibreries amigues de Barcelona i de tot l'Estat ens donen algunes pistes: La clau està en teixir aliances. Els grans magatzems de llibres -sovint encabits en altres grans superfícies genèriques- són una illa en mig del no res. El catalèg d'Amazon ni tan sols té un espai físic. Les llibreries, en canvi, habiten i respiren els barris. Barris per ser viscuts. El volum de gent que les visita ens permet saber l'historial de lectura de les nostres lectores sense haver de recórrer a un algoritme. El cara a cara regular potser no ens fa vendre més llibres... Però sí que ens fa enfortir lligams i tenir cura unes de les altres! La nostra relació amb les editorials independents ens permet dotar a cada llibre d'un context personalitzat. Sabem qui ha editat què i com ha patit en el procés.

Les llibreries independents fem de pont entre lectores que tenen les mateixes inquietuds. I com ens agrada fer-ho! Perquè sabem que així es tramen grans revolucions a les ciutats. Tenim també el repte de reconfigurar contínuament els nostres espais atenent els interessos i les necessitats col·lectives de les nostres comunitats i barris. Les llibreries independents en l'era Amazon tenim al nostre favor que som una realitat física, que som coneixement situat. I que la nostra supervivència passa, per força, per teixir i sostenir una xarxa que ens implica a totes. Marta Martínez, de l'editorial barcelonina ContraEscritura, escrivia fa uns anys que «en el món del llibre independent es plora. Es plora molt, però de portes endins. Perquè en el fons, si seguim en la trinxera, és perquè confiem en canviar una mica el món».

Construir col·lectivament una cultura crítica i útil a la diversitat que habita aquesta ciutat és responsabilitat de totes. Exigir una política municipal que reconegui que les llibreries de barri són un valor irrenunciable per a la ciutat, també. I cal fer-ho amb mesures polítiques concretes i voluntat real.